

ning, legemsindgreb, ransagning, beslaglæggelse og edition. Der gøres dog undtagelse for de indgreb, som efter retsplejelovens regler kan foretages med henblik på senere identifikation, dvs. § 792 b, stk. 1, om optagelse af fingeraftryk og personfotografi med henblik på senere identifikation og § 792 f, stk. 1 og 2, om opbevaring af personfotografier, fingeraftryk og andet materiale og andre oplysninger, der er tilvejebragt ved legemsindgreb.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at straffeprocessuelle indgreb, der kun kan iværksættes mod personer, der er tiltalt eller dømt, ikke finder anvendelse over for mistænkte børn under den kriminelle lavalder. Det drejer sig om bestemmelserne i § 802, stk. 3, om formuebeslag og § 815 om forevisning af fotografier, som opbevares af politiet med henblik på senere identifikation.

Den foreslåede bestemmelse indeholder endvidere en udtrykkelig hjemmel for politiet til at foretage indgreb efter ovennævnte kapitler i retsplejeloven, som ikke forudsætter mistanke eller sigtelse, over for børn under 15 år.

Herudover indeholder lovforslaget særlige regler om samtykke (§ 821 b, stk. 3) og proportionalitet (§ 821 c). Det foreslås således, at i de tilfælde, hvor et indgreb er betinget af samtykke fra den, som indgrebet er rettet mod, skal der foreligge et samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden på barnets vegne. For så vidt angår proportionalitetskravet, som allerede efter gældende ret finder anvendelse ved samtlige straffeprocessuelle tvangsindgreb, foreslås det, at der ved vurderingen af, om et givent indgreb over for en person under 15 år er uforholdsmæssigt, skal lægges vægt på den særlige belastning, som indgrebet på grund af den pågældendes unge alder må antages at indebære.

Lovforslaget indeholder endvidere regler om underretning af de sociale myndigheder og forældremyndighedsindehaveren ved politiets tilbageholdelse og afhøring af børn under 15 år (jf. § 821 e).

Endelig indeholder lovforslaget en adgang til i særlige tilfælde at beskikke en advokat for et barn under 15 år (jf. § 821 f).

2. Straffeprocessuelle tvangsindgreb over for børn under den kriminelle lavalder

2.1. Generelt om adgangen til at foretage straffeprocessuelle tvangsindgreb over for børn under den kriminelle lavalder

2.1.1. Gældende ret

Retsplejeloven indeholder i dag ikke særlige regler om politiets adgang til at foretage straffeprocessuelle

tvangsindgreb over børn under den kriminelle lavalder i forbindelse med en strafferetlig efterforskning.

Strafferetsplejeudvalget har i betænkningen foretaget en gennemgang af retsplejelovens gældende regler om straffeprocessuelle tvangsindgreb i retsplejelovens kapitel 69-75 a samt overvejet, om de enkelte indgreb efter gældende ret må antages at finde tilsvarende anvendelse med hensyn til børn under 15 år.

For hovedparten af de straffeprocessuelle tvangsindgreb opstiller retsplejeloven særlige mistankekrav, således at det er en betingelse for at foretage indgrebet, at den, som indgrebet retter sig imod, er mistænkt, sigtet, tiltalt eller dømt for forbrydelsen, jf. nærmere nedenfor. Visse indgreb kan imidlertid under særlige betingelser foretages over for ikke-mistænkte, jf. § 792 d, stk. 1, § 792 d, stk. 2 og 4 (visse legemsindgreb), § 795 (ransagning af husrum mv.), § 803, stk. 1, (beslaglæggelse), § 804 (edition), §§ 813-814 (fotoforevisning). Desuden gælder der for visse indgreb ikke noget mistankekrav, jf. herved § 781, stk. 5, 2. pkt., jf. stk. 1, nr. 1, (udvidet teleoplysning) og § 791 a (observation).

Retsplejeloven indeholder som nævnt bestemmelser om straffeprocessuelle tvangsindgreb, der, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte, kan foretages over for personer, som mistænkes for en forbrydelse. Dette gælder således § 781 om indgreb i meddelelseshemmeligheden, der kræver, at der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt. Ligeledes er det efter § 791 b om dataaflysning en betingelse, at der er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en mistænkt. Regler om indgreb over for mistænkte personer findes endvidere i § 794 om ransagning af mistænkes husrum mv., § 802, stk. 1 og 2, om henholdsvis beslaglæggelse af mistænkes genstande og af dennes gods, § 812 om forevisning uden for politiet af fotografi af mistænkte, § 817, stk. 1, om forevisning af mistænkte for personer uden for politiet (direkte konfrontation), § 818, stk. 1, om offentliggørelse af signalement af mistænkte, § 818, stk. 2, om offentliggørelse af fotografi af mistænkte og § 819 om offentlig efterlysning.

Herudover indeholder retsplejeloven bestemmelser om straffeprocessuelle indgreb, der forudsætter, at den, som indgrebet rettes imod, er sigtet for en forbrydelse. Dette gælder således § 755, stk. 1, jf. § 758, stk. 2, (anholdelse), § 758, stk. 1, (legemsindgreb i forbindelse med anholdelse), § 759, jf. § 755, stk. 1, jf. § 758, stk. 2, (ransagning med henblik på anholdelse), § 760, stk. 4, (opretholdelse af anholdelse), § 762 (varetægtsfængsling), § 792 a, stk. 1, (legemsbesigtig-